

УДК 378-026.15

© Деркач Л. А., Кузнецова О. Ю., Штефан Л. А., 2025.

<https://orcid.org/0000-0002-9167-3248>

<https://orcid.org/0000-0003-1156-1842>

<https://orcid.org/0000-0002-6281-980X>

<https://doi.org/10.34142/23128046.2025.58.06>

Л. А. Деркач,  
О. Ю. Кузнецова,  
Л. А. Штефан

## МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ У ЗВО

*Стаття присвячена аналізу найбільш дієвих методів формування креативності здобувачів закладів вищої освіти. Установлено, що переважна більшість науковців розглядає креативність і творчість як тотожні поняття.*

*Вчені в галузі психології наголошують, що креативність – властивість психіки, котра проявляється у можливості людини знаходити нові оригінальні ідеї, виконувати незвичайні дії, створювати нові матеріальні й духовні цінності. Педагоги, на відміну від психологів, більше використовують поняття «творчість». Під цим терміном розуміють вищу форму людської діяльності, що включає абсолютну чи відносну новизну.*

*З'ясовано провідні критерії творчої діяльності (оптимальність, оригінальність, неординарність, соціальна й історична унікальність). Установлено типи творчих здібностей (стимулюючо-продуктивні, евристичні, креативні) і проаналізовано етапи творчої діяльності здобувачів закладів вищої освіти (постановка проблеми; відбір та аналіз інформації; визначення способів розв'язання проблеми; новий погляд на проблему, яка існує; послідовність виконання дій та апробація).*

*Більшість науковців уважають найбільш оптимальним віком для розвитку креативності – вік від 16 до 20 років. Зазначений вік, як правило, припадає на студентські роки, коли повною мірою в особистості проявляється інтелект, творча активність, досягаються поставлені цілі, розвивається вміння аналізувати проблему з різних точок зору, відшукувати нестандартні рішення.*

*Як свідчить проведене дослідження, формуванню креативності студентів найбільшою мірою сприяють активні методи навчання, котрі спонукають здобувачів до активної розумової і практичної діяльності. При використанні подібних методів активність проявляється як викладачами, так і студентами.*

*Установлено, що в науці визначені різні класифікації активних методів навчання. Найбільш поширеним є розподіл активних методів на дві групи –*

імітаційні (поділяються на ігрові та неігрові) та неімітаційні (використання нетрадиційних лекцій, проведення семінарів, дискусій, організація колективної розумової діяльності).

Таким чином, ефективними методами формування креативності здобувачів ЗВО науковці та науково-педагогічні працівники вважають: дидактичні й психотехнічні ігри, дискусії, асоціативні методи, методи синектики, методи педагогічних відкриттів, винаходів, педагогічні кластери, ментальні карти, воркшопи, педагогічні майстерки, круглі столи та деякі інші.

**Ключові слова:** здобувач, заклад вищої освіти, креативність, творчість, активні методи навчання.

***Derkach L. A., Kuznetsova O. Yu., Shtefan L. A. Methods of forming students' creativity in the university.***

*The article analyses the most effective methods of creativity development in higher education students. The study of scholarly publications points to the fact that the majority of researchers consider the notions of creativity and inventiveness as similar terms.*

*Psychological studies assert that creativity is a psychic phenomenon revealed in the ability of a person to come up with new ideas, perform unusual actions and activities, design new material, intellectual and moral values. In contrast to psychologists, educators give priority to the notion of inventiveness identifying it as the highest form of human activity incorporating either absolute novelty or its relative option.*

*The study has identified the leading criteria of inventive activity (optimal nature, originality, non-ordinality, social and historical uniqueness). The most significant types of inventive abilities (stimulating productivity, heuristic, creative) have been determined. The stages of the inventive activity of higher education students (problem setting, selection and analysis of information, making decision on the ways of solving the problem, a new way of approaching the problem, carrying out the sequence of actions and test checking) have been established.*

*Most scholars consider the age from 16 to 20 to be the most optimal age for the development of creativity. This age, when an individual manifests to the full his/her intelligence, creativity and inventiveness, achieves the goals set, develops the ability to analyse a problem from different points of view and find non-standard solutions, as a rule, coincides with one's "student years".*

*The study proves, the development of students' creativity and inventiveness are best promoted by applying active teaching methods, which encourage students to engage in active mental and practical activity. When using such methods, activity is manifested by both the academic staff and students.*

*It has been established that scholarly studies suggest a number of classifications of active teaching methods. The most common is the subdivision of active teaching methods into two groups – imitation-based (divided into gaming and non-gaming ones) and non-imitation-based (the use of non-traditional types of*

*lectures, seminars, discussions, organization of collective intellectual and brainstorming activity).*

*The conclusion has been made that, scholars and the academic staff agree on the following effective methods aimed at developing the creativity of higher education students: didactic and psychotechnical games, discussions, associative methods, Synectic methods, methods of pedagogical discovery and inventions, pedagogical clusters, mental maps, workshops, pedagogical workshops, round tables, and some others.*

**Keywords:** *higher education student, institution of higher education, university, creativity, inventiveness, active methods of teaching.*

**Вступ.** Сучасний етап розвитку Української держави вимагає від випускників закладів вищої освіти уміння приймати нові нестандартні рішення, креативно мислити, проявляти творчість.

Вивченням суті творчості, творчих здібностей, а також їх розвитком у процесі професійної підготовки фахівців займалися О. Махлай, А. Угур, К. Ульгер та інші науковці. Питання формування креативності взагалі та студентів зокрема вивчали О. Боровець, У. Джеймс, Г. Костюк, О. Луценко, Л. Петришен, Ж. Піаже, О. Пометун, Ю. Черножук, Т. Яковишина та багато інших. Інтелект людини досліджували такі вчені як: Ф. Гальтон, Р. Штернберг, Л. Термен та інші.

**Мета та завдання.** Мета статті полягає в аналізі найбільш дієвих методів формування креативності студентів закладів вищої освіти.

**Методи дослідження.** Для визначення ефективних методів формування креативності здобувачів вищої освіти використано комплекс загальнонаукових методів, як-от: синтез, аналіз, узагальнення.

**Результати.** Як стверджують науковці, поняття «креативність» і «творчість» є тотожними поняттями. Поняття «креативність» є похідним від латинського терміну – створення (Creatio). Взагалі, розвиток креативності виступає одним із провідних завдань в галузі освіти. Зазначена якість сприяє розвитку особистості людини, її самостійності щодо вміння приймати рішення, навчає самовираженню та сприяє розвитку впевненості в своїх силах.

Креативність, за переконанням учених, передбачає розгляд зазначеного поняття в широкому значенні. Психологи наголошують на тому, що креативність – властивість психіки, яка спрямована на можливість знаходити оригінальні ідеї, виконувати незвичайні дії.

У відповідності з словником з психології, креативність розглядається як певна дія, в результаті якої створюються нові матеріальні та духовні цінності (Osnovy krytychnoho myslennia, 2016).

На думку психологів, існує три типи творчих здібностей, а саме:

- стимулюючо-продуктивні, ефективність дії визначають зовнішні стимули;
- евристичні, завдяки яким створюються нові об'єкти, приймаються нестандартні рішення, зароджуються наукові відкриття;
- креативні (Osnowy krytychnoho myslennia, 2016).

Структура творчої діяльності включає такі етапи, як-от:

- відбір інформації та постановка проблеми;
- аналіз інформації та визначення способів розв'язання проблеми;
- новий погляд на існуючу проблему;
- визначення послідовності дій та апробація (Chang, Bei-DiLi, Chen & Chiu, 2015).

Зарубіжні психологи (К. Тейлор, Дж. Гілфорд та інші) під креативністю розуміють інтеграцію різноманітних здібностей, які розвинені різною мірою (Johnson & Hamby, 2015). А творчість учені в галузі психології (Ф. Беррон, М. Воллах, П. Торренс та деякі інші) розглядають як процес відчуття труднощів, проблем, спосіб розширення та збагачення досвіду, можливість формулювати оригінальні ідеї у процесі розв'язання різноманітних проблем.

Як свідчить вивчення та узагальнення досліджень з психології, науковці визначають вербальну (здібність до словотворчості) та невербальну (визначення нових оригінальних образів) креативність.

Взагалі креативність сприяє активній життєвій позиції кожної людини, відбиває її суть щодо організації пошуково-перетворюючої діяльності, актуалізує готовність знаходити нестандартні способи розв'язання різноманітних проблем.

У педагогічній науці, на відміну від психології, більшою популярністю користується термін «творчість», під яким розуміється вища форма людської діяльності, котра включає абсолютну або відносну новизну (Borovets & Yakovyshyna, 2021).

Серед критеріїв творчості фахівці визначають:

- оптимальність;
- оригінальність;
- неординарність щодо прийняття рішень;
- соціальну та історичну унікальність (Ennis, 2013).

Взагалі, під креативністю розуміється створення нових речей новими способами. Це діяльність кожної людини, яка, можливо, не знає публічності. Це здібність людини глибоко осмислювати власний досвід, це процес самореалізації, самовираження, реалізації власного внутрішнього потенціалу.

Отже, під креативністю (творчістю) фахівці розуміють особистісні якості та розумові процеси, котрі спонукають до творчої діяльності. Серед ключових

характеристик креативності науковці визначають: наявність здібностей щодо постановки проблеми; здібності до генерації нових оригінальних ідей; прийняття нестандартних рішень; наявність інтелектуальної та творчої ініціативи; здібність до узагальнення різноманітних явищ; гнучкість мислення; вміння швидко відшукувати різні способи розв'язання проблеми.

Переважає більшість науковців вважає найбільш оптимальним віком для розвитку креативності – вік від 16 до 20 років. Як правило, цей вік випадає на студентські роки, коли максимально проявляється інтелект, творча активність, досягаються певні цілі, формується вміння аналізувати проблему з різних точок зору, знаходити нестандартні рішення (Ülger, 2016).

Разом із цим, не всі студенти готові до прийняття таких рішень, більшість із них обирає шлях не активної взаємодії з викладачем, а пасивного слухача. Велику роль щодо включення студентів у творчу діяльність відіграють активні методи навчання, які беруть свій початок від технологій розвивального та проблемного навчання.

Якщо традиційна система навчання побудована на індуктивному методі (від часткового до загального), то за розвивальною системою навчання використовується дедуктивний метод (від абстрактного до конкретного).

Під активними методами навчання педагоги розуміють такі способи та форми, які спонукають здобувачів до активної розумової та практичної діяльності в процесі навчання. При використанні зазначених методів пізнавальну і дослідницьку активність здійснюють як викладачі, так і студенти (Uğur, 2020).

Як відомо, в науці існують різні класифікації активних методів навчання. Серед існуючих угруповань найбільше використання отримав розподіл активних методів на імітаційні (які поділяються на ігрові (ділові й організаційно-діяльнісні ігри, рольове проєктування) та неігрові (модульний метод, аналіз ситуацій тощо)) й неімітаційні.

Серед неімітаційних методів науковці виділяють: використання нетрадиційних лекцій (проблемних, лекцій прес-конференцій, лекцій дискусій, лекцій з навмисне допущеними помилками, лекцій візуалізації, лекцій з аналізом конкретних ситуацій тощо); проведення семінарів, дискусій; організацію колективної розумової діяльності (Lutsenko, 2014).

Як свідчить проведене дослідження, формуванню креативності здобувачів закладів вищої освіти найбільшою мірою сприяє такий метод навчання як ділова гра, котра дозволяє програвати студентами найбільш типові ситуації, які мають місце в їхній майбутній професійній діяльності, активізує мислення здобувачів та розвиває здібності до прогнозування та моделювання.

До ефективних методів активного навчання у вищій школі також належить метод рольового тренінгу, котрий дозволяє імітувати та програвати різноманітні ситуації, які можуть мати місце в майбутній професійній діяльності.

Певний інтерес для вищої школи також мають методи організації колективної розумової діяльності (зокрема, метод мозкового штурму), в основу якого покладено діалогічне спілкування всіх учасників у процесі розв'язання навчальних чи наукових завдань.

Взагалі, як відзначають фахівці, завдання, які висуваються перед студентською аудиторією, можуть бути успішно розв'язані тільки в тому випадку, коли кожен здобувач використовує новаторський, нестандартний підхід і прийме активну участь в обговоренні проблеми (Petryshyn, 2013).

Отже, використання в освітньому процесі вищої школи активних методів навчання сприяє розвитку творчого мислення, формуванню здібностей щодо орієнтації в нестандартних ситуаціях, розвитку вмінь знаходити ефективні варіанти вирішення різноманітних професійних завдань.

Традиційна система навчання у закладах вищої освіти побудована на заучуванні певної інформації та накопиченні фактичного матеріалу. Розвивати креативність можливо лише в спеціально організованому середовищі, з використанням спеціальних завдань, котрі сприяють розвитку творчого мислення у студентів.

За переконанням психологів, розвиток креативного мислення можливий тільки через виконання студентом певних розумових операцій – аналізу, синтезу, класифікації, порівняння, узагальнення, планування, абстрагування. Мислення повинно мати такі характеристики, як: глибина, критичність, гнучкість, варіативність тощо (Chernozhuk, 2023).

Формування креативності сприяє розвитку у студентів таких якостей, як компетентність, емпатія, вміння швидко розв'язувати конфліктні ситуації, котрі мають місце у професійній діяльності.

До основних шляхів розвитку креативності науковці відносять:

- створення сприятливої атмосфери;
- мотивація пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти;
- творчий характер взаємодії між викладачами та здобувачами;
- включення в освітній процес спеціальних креативних технологій (системи способів, що сприяють розвитку творчої активності здобувачів) (Petryshyn, 2013).

Вивчення та узагальнення науково-педагогічних джерел свідчить про те, що креативні технології науковці об'єднують в три групи, а саме:

- психологічні методи активізації творчого мислення – метод мозкового штурму, який передбачає колективний пошук нових цікавих ідей, зняття психологічних бар'єрів, страху сказати щось неправильне, вимагає запропонувати велику кількість ідей за обмежений проміжок часу;
- методи структурованого пошуку ідей – методи контрольних запитань, фокальних об'єктів тощо;
- методи розвитку творчої уяви здобувачів і керованого пошуку ідей. До цієї групи методів належать: метод «маленьких чоловічків», «золота рибка», ідеалізація об'єктів. Перераховані методи дають можливість щодо подолання стереотипів, інерції мислення та отримання нових ідей логічним шляхом (Makhlai, 2017; Chzhao Tsian, 2024).

Як зазначають дослідники, розвитку креативності здобувачів закладів вищої освіти сприяє і використання інформаційних та телекомунікаційних технологій, котрі суттєво збагачують можливості освітнього середовища. До таких програм насамперед належать моделюючі, пошукові та інтелектуально-навчальні програми, програми для проведення ділових ігор тощо.

У сучасних електронних підручниках також звертається особлива увага на розвиток креативності та творчості студентської молоді. Здобувачам пропонуються завдання евристичного та творчого характеру, ставляться питання, на які неможливо дати однозначну відповідь тощо. Здобувачі мають можливість взяти участь у дискусіях не тільки в аудиторії, але і віртуально.

Педагоги-практики виділяють окремі види діяльності студентів у вищій школі, які найбільшою мірою сприяють формуванню креативності у здобувачів. Серед таких видів фахівці визначають:

- дослідницьку діяльність, яка дозволяє реалізувати студентам свою творчість (участь у конференціях, написання наукових робіт, обговорення актуальних проблем у галузі освіти тощо);
- проєктну діяльність, яка може відбуватися як індивідуально, так і в процесі групової та парної роботи, і передбачає прояв самостійності та творчості, створення нових духовних і матеріальних цінностей, моделювання різних педагогічних ситуацій;
- рефлексивну діяльність, котра сприяє самоконтролю та самореалізації, стимулює процеси самосвідомості. Велике значення має ведення рефлексивних щоденників, виконання різноманітних педагогічних завдань, аналіз наукових статей, організація спеціальних майстерок рефлексивної діяльності тощо. Різнноманітними прийомами рефлексії виступають твори, есе, роздуми над питаннями тощо (Osnowy krytychnoho myslennia, 2016).

Як свідчать науково-педагогічні джерела, до найбільш дієвих методів формування креативності студентів закладів вищої освіти належать і: дидактичні спектаклі, психотехнічні ігри, дискусії, асоціативні методи, методи синектики (групової генерації ідей), педагогічні відкриття, винаходи, використання педагогічних кластерів, ментальних карт, воркшопів, аналітичні доповіді, метод асоціацій, фрі-райтинг (вільне письмо), ігрові практики, проведення педагогічних майстерок, круглих столів.

До критеріїв визначення креативності здобувачів вищої освіти фахівці відносять: продуктивність (вміння генерувати нові ідеї, успішно виконувати завдання творчого характеру); гнучкість (здібність ризикувати, усувати труднощі); оригінальність (уміння приймати оригінальні рішення).

**Обговорення.** Для схарактеризованих нами провідних методів формування креативності студентів закладів вищої освіти притаманна співзвучність отриманих результатів із висновками українських учених (О. Боровець, О. Луценко, О. Махлай, Л. Петришен, О. Пометун, Ю. Черножук, Т. Яковишина).

**Висновки.** Отже, як свідчить проведене дослідження, провідними методами формування креативності студентів закладів вищої освіти можна вважати: дидактичні та психотехнічні ігри, дискусії, асоціативні методи і методи синектики, метод педагогічних відкриттів, винаходи, педагогічні кластери, ментальні карти, воркшопи, аналітичні доповіді, методи асоціацій, фрі-райтинг, педагогічні майстерки, круглі столи тощо.

#### ЛІТЕРАТУРА:

- Chang, Y., Bei-DiLi, Chen, H.-C. & Chiu, F.-C. Investigating the synergy of critical thinking and creative thinking in the course of integrated activity in Taiwan. *Educ. Psych.: An Intern. Journ. of Experiment. Educ. Psych.* 2015 No 35:3. P. 341–360.
- Ennis, R. H. Critical Thinking Across the Curriculum. *Virtues of Argumentation: Proceedings of the 10th International Conference of the Ontario Society for the Study of Argumentation (OSSA)*. Windsor, 2013. P. 47–52.
- Johnson, R. H. & Hamby, B. A. Meta-Level Approach to the Problem of Defining ‘Critical Thinking’. *Argumentation*. 2015. V. 29(4). P. 417–430.
- Uğur, A. Critical, Reflective, Creative Thinking and Their Reflections on Academic Achievement. *Thinking Skills and Creativity*. 2020. V. 37. URL: <http://doi.org/j.tsc.2020.100683>.
- Ülger, K. The Relationship between Creative Thinking and Critical Thinking Skills of Students. *Hacettepe Univ. Jour. of Educ.* October 2016. DOI: 10.16986/huje.2016018493.
- Боровець О. В., Яковишина Т. В. Умови формування креативності у здобувачів вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. № 76, Т. 1, 2021. С. 79–83.
- Луценко О. Л. Адаптація теста критического мышления. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Психологія»*. 2014. No 1110. Вип. 55. С. 65–70.

- Махлай О. Творчість і креативність: психологічна сутність та зміст понять. *Збірник наукових праць Національної академії державної прикордонної служби України, серія: психологічні науки*. 2017. No 3(8). С. 139-152.
- Основи критичного мислення : навчальний посібник / О. Пометун та ін. К.: Освіта, 2016. 192 с.
- Петришин Л. Креативне середовище як педагогічна умова формування креативності майбутніх соціальних педагогів. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2013. No 2. С. 61–71.
- Черножук Ю. Г. Особливості креативності студентів ЗВО із різним рівнем критичного мислення. *Габітус*. Вип. 46, 2023. С. 111-116.
- Чжао Цянь Етнодизайн як засіб розвитку креативного мислення студентів фахових коледжів КНР. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2024, № 57, С. 173-182.

## REFERENCES:

- Chang, Y., Bei-DiLi, Chen, H.-C. & Chiu, F.-C. (2015) Investigating the synergy of critical thinking and creative thinking in the course of integrated activity in Taiwan. *Educ. Psych.: An Intern. Journ. of Experiment. Educ. Psych.* No 35:3. P. 341–360.
- Ennis, R. H. (2013) Critical Thinking Across the Curriculum. *Virtues of Argumentation: Proceedings of the 10th International Conference of the Ontario Society for the Study of Argumentation (OSSA)*. Windsor. P. 47–52.
- Johnson, R. H. & Hamby, B. A. (2015) Meta-Level Approach to the Problem of Defining ‘Critical Thinking’. *Argumentation*. V. 29 (4). P. 417–430.
- Uğur, A. (2020) Critical, Reflective, Creative Thinking and Their Reflections on Academic Achievement. *Thinking Skills and Creativity*. V. 37. URL: [http:// doi.org/j.tsc](http://doi.org/j.tsc). 2020. 100683.
- Ülger, K. (2016) The Relationship between Creative Thinking and Critical Thinking Skills of Students. *Hacettepe Univ. Jour. of Educ.* October. DOI: 10.16986/huje.2016018493.
- Borovets, O. V. & Yakovyshyna, T. V. (2021) Umovy formuvannia kreatyvnosti u здобувачів вищої освіти. [Conditions for the formation of creativity in higher education students]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*. № 76, T. 1. S. 79-83 (in Ukrainian).
- Lutsenko, O. L. (2014) Adaptatsiia testa krytycheskoho myslennia. [Adaptation of the critical thinking test]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Seriia «Psykhologhiia»*. No 1110. Vyp. 55. S. 65-70 (in Ukrainian).
- Makhlai, O. (2017) Tvorchist i kreatyvnist: psykhologichna sutnist ta zmist poniat. [Creativity and creativity: psychological essence and content of concepts]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy, seriia: psykhologichni nauky*. No 3(8). S. 139-152 (in Ukrainian).
- Osnovy krytychnoho myslennia (2016) [Fundamentals of critical thinking]: navchalnyi posibnyk / O. Pomietun ta in. K.: Osvita. 192 s. (in Ukrainian).
- Petryshyn, L. (2013) Kreatyvne seredovyshe yak pedahohichna umova formuvannia kreatyvnosti maibutnikh sotsialnykh pedahohiv. [Creative environment as a pedagogical condition for the formation of creativity of future social educators]. *Sotsialna pedahohika: teoriia ta praktyka*. No 2. S. 61–71 (in Ukrainian).
- Chernozhuk, Yu. H. (2023) Osoblyvosti kreatyvnosti studentiv ZVO iz riznym rivnem krytychnoho myslennia. [Features of creativity of university students with different levels of critical thinking]. *Habitus*. Vyp. 46. S. 111-116 (in Ukrainian).
- Chzhao Tsian (2024) Etnodyzain yak zasib rozvytku kreatyvnoho myslennia studentiv fakhovykh koledzhiv KNR. [Ethnodesign as a means of developing creative thinking of students of professional colleges of the People's Republic of China]. *Teoriia ta metodyka navchannia ta vykhovannia*. № 57, S. 173-182. (in Ukrainian).

**Інформація про авторів:**

**Деркач Лариса Анатоліївна:** ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-9167-3248>,  
кандидат мистецтвознавства, доцент,  
завідувач кафедри сольного співу та  
оперної підготовки, Харківський  
національний університет мистецтв імені І.  
П. Котляревського, площа Конституції,  
11/13, м. Харків, Україна 61003  
e-mail: [larisa02112000@gmail.com](mailto:larisa02112000@gmail.com)

**Кузнецова Олена Юріївна:** ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1156-1842>,  
доктор педагогічних наук, професор,  
доцент кафедри іноземних мов  
Національного юридичного університету  
імені Ярослава Мудрого, вул. Пушкінська,  
77, м. Харків, Україна 61000  
e-mail: [o.yu.kuznetsova@nlu.edu.ua](mailto:o.yu.kuznetsova@nlu.edu.ua)

**Штефан Людмила Андріївна:**  
ORCID: <https://0000-0002-6281-980X>,  
доктор педагогічних наук, професор,  
професор кафедри освітології та  
інноваційної педагогіки Харківського  
національного педагогічного університету  
імені Г.С. Сковороди, вул. Валентинівська,  
2, м. Харків, Україна, 61166  
e-mail: [Valeriy.61.sh@gmail.com](mailto:Valeriy.61.sh@gmail.com)

**Information about the authors:**

**Derkach Larysa Anatoliivna:**  
<http://orcid.org/0000-0002-9167-3248>,  
Candidate of Art Criticism, Associate  
Professor, Head of the Department of Solo  
Singing and Opera Training, I. P. Kotlyarevsky  
Kharkiv National University Arts, square  
Konstytutsii, 11/13, Kharkiv, Ukraine 61003  
e-mail: [larisa02112000@gmail.com](mailto:larisa02112000@gmail.com)

**Kuznetsova Olena Yuriivna:** ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1156-1842>, Dr.  
hab. in Pedagogy, Professor, Associate  
Professor of the Department of Foreign  
Languages of Yaroslav Mudryi Natrional Law  
University, Pushkinska street, 77, Kharkiv,  
Ukraine 61000  
e-mail: [o.yu.kuznetsova@nlu.edu.ua](mailto:o.yu.kuznetsova@nlu.edu.ua)

**Shtefan Liudmyla Andriivna:**  
ORCID: <https://0000-0002-6281-980X>; Dr.  
hab. in Pedagogy, Professor, Professor of the  
Department of Educology and Innovative  
Pedagogy, H. S. Skovoroda Kharkiv National  
Pedagogical University, Valentynivska street,  
2, Kharkiv, Ukraine, 61166  
e-mail: [Valeriy.61.sh@gmail.com](mailto:Valeriy.61.sh@gmail.com)

---

**Цитуйте цю статтю як:** Деркач Л. А., Кузнецова О. Ю., Штефан Л. А. Методи формування креативності студентів у ЗВО. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2025. № 58. С. 66-75

DOI: <https://doi.org/10.34142/23128046.2025.58.06>

---

Дата надходження статті до редакції: 17.03.2025

Стаття прийнята до друку: 01.04.2025